

Yozgat İl Merkezinde Yumurta ve Tavuk eti Tüketimi Üzerine Etki Eden Faktörler

Hasan Eleroğlu^{1*}, Hüdaverdi Bircan², Rahim Arslan²

ÖZ: Bu çalışmada, Yozgat kent merkezinde yumurta ve tavuk eti tüketimi üzerine etki eden faktörleri belirlemek amacıyla 403 aile ile yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Örnek hacmi ana kitle oranlarına dayalı kümelendirilmemiş tek aşamalı basit tesadüfî olasılık örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Katılımcıların %87.8'i aktif yaş grubu olarak kabul edilen 18-54 yaş aralığında yer almaktadır. Lise ve yüksekokul mezunlarının toplamı %64 olarak bulunmuştur. Aylık gıda gideri bakımından gelir grupları arasında gözlenen farklılık önemli ($P<0.001$), ortalama aylık gıda gideri 370.54 TL olarak hesaplanmıştır. Aylık gıda giderleri içerisinde tavuk ürünlerinin oranı bakımından da gelir grupları arasında önemli ($P<0.001$) farklılıklar belirlenmiş olup, katılımcıların ortalaması %14.10 olarak belirlenmiştir. Aylık hane halkı yumurta tüketim değerleri bakımından gelir gruplarında gözlenen farklılık önemli ($P<0.001$), hane halkı aylık ortalama yumurta tüketimi 34.18 adet/ay, kişi başına yıllık yumurta tüketimi 130.49 adet/yıl olarak hesaplanmıştır. Aylık hane halkı tavuk eti tüketim değerleri bakımından gelir grupları arasında gözlenen farklılık ($P<0.01$) önemli bulunmuş, aylık hane halkı tavuk eti tüketimi ortalama 3.58 kg/ay olmasına karşılık, kişi başı yıllık tavuk eti tüketim değeri ortalama olarak 20.63 kg/yıl olarak belirlenmiştir. Tavuk eti tüketimi üzerine aile gelir seviyesi, aile birey sayısı ve meslek grupları etkili olurken, yumurta tüketimi üzerine bu faktörler ile birlikte eğitim düzeyleri de etkili olmuştur.

Anahtar kelimeler: Yozgat, Yumurta, Tavuk eti, Sosyo-ekonomik, Demografik

Geliş Tarihi: 29.05.2018

Kabul Tarihi: 15.07.2018

The Factors Affecting Egg and Poultry Meat Consumption in Yozgat Province

ABSTRACT: In this study, face-to-face surveys were conducted with 403 families in order to determine the factors affecting egg and poultry consumption in Yozgat city center. The sample volume was determined by a single, unstructured simple random probability sampling method based on population ratios. 87.8% of the participants are in the 18-54 age group, which is considered as the active age group. The sum of high school and college graduates was 64%. The difference between the income groups in terms of monthly food intake was significant ($P<0.001$) and the average monthly food intake was calculated as TL 370.54. In terms of the proportion of poultry products in monthly food expenditures, significant ($P<0.001$) differences were determined among the income groups and the average of the participants was determined as 14.10%. Monthly average egg consumption per household was calculated as 130.49 units/year. The monthly egg consumption per household was significantly ($P<0.001$) different. The average monthly household chicken meat consumption per capita was found to be 20.63 kg/year, while the average monthly household chicken consumption was 3.58 kg/month ($P<0.01$). On the consumption of poultry, family income level, number of family members and occupational groups were effective, but these factors as well as education levels were effective on egg consumption.

Key Words: Yozgat, Eggs, Chicken meat, Socio-economic, Demographic

GİRİŞ

Türkiye'deki gelir artışına paralel olarak tüketicilerin pek çoğunda sağlıklı beslenme bilinci de gelişmiştir (7). Tavuk etinin az yağlı, protein değerinin yüksek, vitamin ve mineraller açısından zengin olması, hazırlanmasının kolaylığı, çok çeşitli yemeklerde kullanılabilmesi ve fiyatlarının kırmızı ete kıyasla çok daha uygun olması gibi nedenler tavuk eti tüketimini arttırmıştır (7). Tavuk eti tüketim miktarının genel itibarıyla artmasında fiyatının nispeten uygun olması, içerdiği yağ miktarının azlığı ve protein değerinin yüksekliğinin tüketici tarafından biliniyor olması etkili olmuştur (1).

Yapılan çalışmalar sosyoekonomik düzey yükseldikçe hayvansal kaynaklı besin tüketimi, yağ alımı ve şeker tüketimi artarken; tahıl, sebze ve meyve tüketiminin azaldığı gösterilmiştir (2, 8, 13). Sosyoekonomik düzey

besin seçimini etkileyen önemli faktörlerden biri olması nedeniyle ailelerinin gelir düzeyinin besin seçimi üzerine etkisi önem kazanmaktadır (20).

Tüketici tutum ve davranışlarının belirlenmesi ve analiz edilmesi ile ulaşılabilecek bilgilerin yeni pazarlama stratejileri açısından ne denli önemli olduğu günümüzde bütün dünya tarafından kavranmıştır (10).

Araştırmacılar son yıllarda hayvansal gıdaların tüketim miktarı ve alışkanlıkları ile tercih nedenleriyle ilgili çok sayıda araştırma yapmışlardır. Bu araştırmaların büyük bölümü bölgesel ya da araştırmanın yürütüldüğü il ile sınırlı kalmıştır. Gül ve Şahin (9) Adana ili Seyhan ve Yüreğir ilçelerinde tavuk eti alımı ve tüketimi üzerine yaptıkları çalışmada 300 aileye uyguladıkları anket neticesinde aile geliri ile tavuk eti tüketimi arasında pozitif

¹Cumhuriyet Üniversitesi, Şarkışla Aşık Veysel Meslek Yüksekokulu, 58400 Şarkışla/Sivas, Türkiye

²Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, 58140 Sivas, Türkiye

*Sorumlu yazar: Hasan Eleroğlu, e-mail: eleroglu@cumhuriyet.edu.tr

yönlü ilişki tespit etmişlerdir. Aynı çalışmada mevsimsel farklılık gösteren tavuk eti tüketiminde, tazelik, kalite ve fiyat faktörleri önemli tercih nedenleri olarak vurgulanmıştır. Kızılaslan ve Nalinci (16) yürüttükleri çalışmada Amasya ilinde hane halkının kanatlı eti tüketim alışkanlıklarını ve bu tüketimi etkileyen faktörleri tespit etmeye çalışmışlardır. Sonucunda kanatlı etinin ekonomikliğinin tüketimine etki ettiğini, kişi başı kanatlı et tüketim miktarının bu ilde 5.18 kg/yıl olduğunu, %99.16 oranında tavuk etinin tercih edildiğini tespit etmişlerdir. İnci ve ark. (11) tarafından Bingöl ilinden yaşayanların kanatlı eti tüketim yapısı incelenmiş ve sonucunda kişi başı tavuk eti tüketim miktarı Bingöl'de 28.4 kg olarak hesaplanmıştır. Bu ilde yaşayanların %58.5'inin tavuk etini marketten tedarik ederken, katılımcıların %31.3'ü haftada bir ve %44.5'i bütün olarak satın almayı tercih etmektedirler. Bingöl ili merkez ilçede kanatlı eti tüketim tercihlerinin incelendiği bir diğer çalışmada Karakaya ve İnci (15) tarafından yürütülmüş, sonucunda bireylerin %70'inin tavuk etini tükettiklerini, bu tüketimlerinde etin lezzetli, sağlıklı ve ekonomik olmasının etkisinin olduğunu tespit etmişlerdir. Karadavut ve Taşkın (14) Kırşehir il ve ilçelerinde kanatlı et tüketimini etkileyen faktörleri tespit etmek amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre kişi başı yıllık et tüketim miktarı 15.2 kg olarak hesap edilmiştir. Katılımcıların eğitim düzeyi ve gelir ile tüketim arasında yaptıkları ilişki analizinde eğitim düzeyine göre kanatlı tüketiminin yükseldiğini, gelirdeki artış ile tüketimin kırmızı ete doğru bir eğilim gösterdiğini tespit etmişlerdir. Yapılan güncel çalışmalardan bir diğeri de Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin tavuk eti tüketim tercihlerini belirlemeye yöneliktir. İskender ve ark. (12) tarafından yürütülen bu çalışmanın sonucunda tavuk eti tüketim miktarının yüksek düzeyde olduğu ve bu durumun yaygınlaştırılması için toplumun bilinçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmanın materyalini, Yozgat'ta ikamet eden ailelerden örnekleme yöntemiyle seçilen tüketicilerin tavukçuluk ürünlerinin tüketimi konusundaki bilgi düzeylerinin ve tercihlerinin belirlenmesi amacıyla yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılan anketlerden sağlanan veriler oluşturmuştur. Anketler, 2016 yılında Yozgat kent merkezinde yapılmıştır.

Çalışmada, örnek hacmi ana kitle oranlarına dayalı kümelendirilmemiş tek aşamalı basit tesadüfî olasılık örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir (4, 5, 6).

$$n = t^2 \times [1 + (0.02)(b-1)] \times (p \times q) / e^2$$

Burada;

n: Örnek Hacmi

t: %95 önem derecesine karşılık gelen tablo değeri

b: Örnekleme aşaması (bu çalışmada tek aşamalı olacağı için 1 alınmıştır)

p: İncelenen olayın ana kitle içinde gerçekleşme olasılığı %50 olarak alınacaktır.

q: İncelenen olayın gerçekleşmeme olasılığı (1-p)

e: Kabul edilen hata payı (bu çalışmada hata payı %5 olarak alınmıştır.)

Denklemden, b=1 alındığında, eşitlik aşağıdaki forma dönüşmekte;

$$n = t^2 \times (p \times q) / e^2$$

$$n = t^2 \times (p \times q) / e^2$$

$$n = 1.96^2 \times (0.50 \times 0.50) / 0.05^2 \rightarrow n = 384$$

Yozgat için örnek hacmi 384 olarak belirlenmiş olmasına karşın, 403 adet örnek hacmi kullanılarak yüz yüze anket uygulanmış, tüm istatistiksel analizler SPSS Windows programında yapılmıştır. Elde edilen verilere varyans analizi uygulanmış, farklılığın istatistiksel olarak önemli çıktığı durumlarda Duncan testi uygulanarak, farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığı belirlenmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 1'de araştırmanın yapıldığı Yozgat iline ait demografik ve sosyoekonomik özellikler verilmiştir. Araştırmanın yapıldığı Yozgat ili kent merkezinde ankete katılan bireylerin %31.5'i 35-44 yaş grubunda yer almakta olup, toplam katılımcıların yaklaşık 1/3'ünü oluşturmaktadır. Bu gruba yakın bir diğer yaş grubu ise 25-34 olup, katılımcıların %29.8'i bu grupta yer almıştır. Genellikle aktif yaş grubu olarak kabul edilen 18-54 yaş aralığında katılımcıların %87.8'i yer almaktadır.

Ankete katılan bireylerin büyük çoğunluğu %53.3'ü lise mezunu olup, bunu ilköğretim ve orta okul mezunları takip etmektedir. İlkokul, ortaokul ve lise mezunlarının toplamı %96.5 olup toplam katılımcıların neredeyse tamamını oluşturmaktadır.

Katılımcıların %46.7'si kadın, %59.4'ü erkeklerden oluşmuştur. Meslek gruplarına göre katılımcılar değerlendirildiğinde, katılımcıların %28.3'ü ev hanımı olmaktadır. Bunu işçi ve memur grupları (%19.1; 16.6) takip etmektedir. İşçi ve memur gruplarının toplamı %36.7 olup, katılımcıların 1/3'ünden fazladır. Katılımcılar içerisinde en düşük oran %3.7 oranında işsiz grupta gerçekleşmiştir. Hane halkı birey sayısı 3, 4 ve 5 olanların toplamı %72 olup araştırma sonuçlarının analizinde hane büyüklüğü 4 kişi olarak dikkate alınacaktır.

Gelir gruplarına göre aylık gıda gideri, bu gider içerisinde tavukçuluk ürünlerinin oranı, aylık yumurta tüketimi ve aylık tavuk eti tüketimine ilişkin sonuçlar Çizelge 2'de verilmiştir. Aylık gıda harcaması bakımından gelir grupları arasındaki farklılık çok önemli (P<0.001) olarak hesaplanmıştır. En düşük aylık gıda gideri 370.55 TL olup, beklenti dahilinde <1300TL grubunda gerçekleşmiştir. Aylık gelirin %28.50'si kadar olan bu değer, Türkiye ortalaması olan %19.5 (18) oranının üzerinde gerçekleşmiştir. En yüksek gıda harcaması 5500+ grubunda 701.22 TL olarak belirlenmiştir. Aylık gıda gideri bakımından gelir gruplarından <1300 ve 1301-2500 TL arasında fark bulunmazken, bu gruplar ile 2501-3500, 3501-4500 ve 4501-5500 TL grupları arasında fark önemlidir (P<0.01). Benzer şekilde 2501-3500, 3501-4500 ve 4501-5500 TL grupları arasındaki fark önemsiz iken, bu gruplar ile 5500+ grubu arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulunmuştur (P<0.01). Türkiye genelinde gelire göre sıralı %20'lik gruplar itibarıyla tüketim harcamalarının 2015 yılındaki dağılımına bakıldığında; en düşük gelir grubu olan birinci %20'lik grupta yer alan hane halklarının gıda ve alkolsüz içecekler harcamasına ayırdığı pay %30.2 iken, en yüksek gelir grubu olan beşinci %20'lik gruptaki hane halklarının ayırdığı pay %14.6 olarak bildirilmiştir (18). Bildirilen bu değerler ile, Yozgat ili kent merkezinde yapılan anket sonuçları benzer olup, artan gelir seviyesine bağlı olarak gıda harcamalarına ayrılan oran azalmaktadır.

Çizelge 1. Demografik ve sosyoekonomik özellikler

Değişkenler	Tanımlar	Frekans	Oran (%)
Yaş	18-24	44	10.9
	25-34	120	29.8
	35-44	127	31.5
	45-54	63	15.6
	55-64	33	8.2
	65+	16	4.0
Eğitim	İlk	75	18.6
	Orta	70	17.4
	Lise	244	60.5
	Yüksek	14	3.5
Cinsiyet	Kadın	188	46.7
	Erkek	215	53.3
Meslek	İşçi	77	19.1
	Memur	67	16.6
	Serbest Meslek	25	6.2
	Emekli	29	7.2
	İşsiz	15	3.7
	Ev Hanımı	114	28.3
	Öğrenci	28	6.9
	Esnaf	48	11.9
Ailede birey sayısı	1	16	4.0
	2	73	18.1
	3	97	24.1
	4	118	29.3
	5	75	18.6
	6+	24	6.0

Çizelge 2. Gelir dağılımı içerisinde hane halkı aylık gıda harcaması, tavukçuluk ürünlerinin payı, aylık yumurta ve tavuk eti tüketimi

Gelir Grupları	Aylık Gıda Harcaması (TL/Ay)	Tavukçuluk ürünlerinin Payı (%)	Aylık Yumurta Tüketimi (Adet/Ay)	Aylık Tavuk Eti Tüketimi (Kg/Ay)
<1300	370.55 ^a	14.95 ^{bc}	29.11 ^a	4.22 ^a
1301-2500	410.21 ^a	16.29 ^c	32.32 ^{ab}	5.16 ^{ab}
2501-3500	580.46 ^b	11.97 ^{ab}	34.66 ^b	5.26 ^{ab}
3501-4500	613.64 ^{bc}	12.11 ^{ab}	36.59 ^{bc}	5.35 ^b
4501-5500	628.79 ^{bc}	15.42 ^{bc}	39.39 ^c	6.92 ^c
5500+	701.22 ^c	10.99 ^a	39.76 ^c	5.76 ^b
Ortalama	370.54	14.10	34.18	5.28
F	13.401	4.864	6.639	4.768
P	0.000	0.000	0.000	0.000

Aylık gıda giderleri içerisinde tavukçuluk ürünlerin oranı bakımından da 14.10 olup, en yüksek oran 1301-2500 gelir grubunda (%16.29), en düşük ise en yüksek gelir grubu 5500+ grubunda (%10.99) hesaplanmıştır. Aylık hane halkı yumurta tüketim değerleri bakımından da gelir gruplarında gözlenen farklılık önemli ($P<0.001$) olarak belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen hane halkı aylık ortalama yumurta tüketimi 34.18 Adet/Ay olarak gerçekleşmiştir. Bu değer Bircan ve ark. (3) tarafından Sivas ilinde yapılan araştırmaya benzer çıkmıştır. (34.47). Karakaya ve ark. (15) tarafından Bingöl il merkezinde yapılan çalışmadan elde edilen bulgularından (61.6) ise oldukça düşük olarak gerçekleşmiştir. En düşük yumurta tüketimi Asgari ücret ve altında (<1300) gelir grubunda gerçekleşmiş olup 29.11 olarak hesaplanmıştır. Bu grup ile 1301-2500 TL arasında fark bulunmazken, 1301-2500, 2501-3500 ve 3501-4500 grup ortalamaları arasında da fark bulunmamıştır. Üst gelir grupları (4501-5500 ve 5500+) kendi içinde benzer çıkmıştır. Alt gelir grupları ile orta gelir grupları ve üst gelir grupları arasında fark ise önemlidir ($P<0.01$). Aylık tavuk eti tüketimi açısından alt

gelir grubunda (<1300) en düşük (4.22) tüketimi, üst gelir grubu (5.76) izlemiştir. En fazla tüketimi (6.92) 45001-5500 grubunda görülmüştür. Bu grup diğer gruplardan çok önemli derecede farklıdır ($P<0.01$). Diğer gruplar benzer ortalamalara sahiptir.

Kişi başına yıllık yumurta tüketimi (Çizelge 3) bakımından gelir grupları arasında gözlenen fark önemlidir ($P<0.01$). En düşük kişi başına yumurta tüketimi 1301-2500 gelir grubunda olup bu gelir grubunun ortalama aile birey sayısı 3.31 ve kişilerin yıllık yumurta tüketimi ise 132.50 Adet/Yıl olarak belirlenmiştir. Kişi başı yıllık yumurta tüketim değerleri bakımından gelir grupları arasında gözlenen farklılığın hane halkı aylık yumurta tüketim değerleri ile uyumsuzluğunun başlıca nedenleri arasında hane birey sayısının farklılaşması gösterilebilir. En yüksek kişi başı yıllık yumurta tüketimi 5500+ gelir grubunda 137.15 Adet/Yıl olarak hesaplanmış, bu gruplar diğer gruplardan önemli ($P<0.01$) farklılıklar göstermiştir.

Aylık hane halkı tavuk eti tüketim değerleri bakımından gelir grupları arasında gözlenen farklılık ($P<0.01$) önemli bulunmuştur. Aylık hane halkı tavuk eti tüketimi ortalama

5.28 Kg/Ay olmasına karşılık en düşük tüketim 4.22 Kg/Ay ile <1300 grubunda hesaplanmış, En yüksek tüketim ise 6.92 Kg/Ay ile 4501-5500 gelir grubunda gerçekleşmiştir. Hane halkı aylık tavuk eti tüketim ortalaması bakımından elde edilen 5.28 Kg/Ay değeri, Tümer ve ark. (19)'nın Kahramanmaraş il merkezinden elde ettikleri ortalama değerden (3.19) yüksek bulunmuştur. Aynı şekilde Bircan ve Ark. (3) tarafından Sivas için bulunan 4.13 kg/ay değerinden yüksek bulunmuştur.

2015 yılı verilerine göre, Türkiye genelinde kişi başına yıllık yumurta tüketimi 203 adet olarak bildirilmiştir (21). Yozgat ili kent merkezinde kişi başına yıllık yumurta tüketimi (Çizelge 3) ortalama 130.49 olarak belirlenmiş olup bu değer Türkiye ortalamasının altında bulunmuştur. Bircan ve ark. (3)'nin Sivas ilinde yapılan çalışma (123.40) ve Parlakay ve ark. (17)'nin Uşak ilinde yapmış oldukları çalışmadan elde edilen sonuca (102) yakın bulunmuş olmasına karşın, Karakaya ve ark. (15) bulgularından (146.3) düşük olarak gerçekleşmiştir. Demografik, sosyoekonomik ve bölgesel farklılıkların her üç araştırma sonuçlarından da görüldüğü üzere yumurta tüketimi üzerine etkisi yüksektir.

Kişi başına yıllık tavuk eti tüketimi Yozgat kent merkezinde ortalama 20.63 Kg/Yıl olarak hesaplanmış, bu değeri Tümer ve ark. (19) 38.28 Kg/Yıl, İnci ve ark. (11) 28.4 Kg/Yıl olarak bildirmişlerdir. Bircan ve Ark. (3) tarafından Sivas için bulunan 14.89 kg/Yıl değerinden yüksek bulunmuştur. Görüldüğü üzere bölgesel farklılıklar tavuk eti tüketimi üzerine etki eden en önemli faktörlerden birisi olmaktadır.

Tüketicilerin sosyoekonomik ve demografik gruplar itibarıyla ortalama tavuk eti tüketim miktarlarına ilişkin değerler ve karşılaştırmaları ile ortalama yumurta tüketim miktarlarına ilişkin sonuçlar ve karşılaştırmalar Çizelge 4'te verilmiştir. Aile birey sayısı tavuk eti ve yumurta tüketim miktarları üzerine önemli etkide bulunmamıştır. Yaş gruplarının tavukçuluk ürünleri tüketimi üzerine etkisi önemli olarak hesaplanmıştır (P<0.05). Eğitim düzeyinin tavuk eti tüketimi ve yumurta tüketimi üzerine etkisi önemli (P<0.05) olarak gerçekleşmiştir. Farklı meslek grupları bakımından ise tavuk eti tüketimi bakımından farklılık bulunurken (P<0.01), yumurta tüketimi bakımından ise farklılık anlamsız (P>0.05) bulunmuştur.

Çizelge 3. Gelir dağılımı içerisinde kişi başına yıllık yumurta ve tavuk eti tüketimi

Gelir Grupları	Hane halkı ortalama kişi sayısı	Yumurta Tüketimi (Adet/Yıl)	Tavuk Eti Tüketimi (Kg/Yıl)
<1300	3.38 ^a	122.48	18.40
1301-2500	3.31 ^a	132.50	21.36
2501-3500	3.75 ^{ab}	132.56	20.64
3501-4500	3.75 ^{ab}	130.30	20.10
4501-5500	4.03 ^b	121.97	22.49
5500+	3.93 ^b	137.15	20.21
Ortalama	3.58	130.49	20.63
F	3.674	0.300	0.388
P	0.003	0.913	0.857

Çizelge 4. Tüketicilerin sosyoekonomik ve demografik gruplar itibarıyla ortalama tavuk eti ve yumurta tüketim miktarının karşılaştırılması

Değişkenler	Gruplar	Frekan s	Tavuk eti tüketim miktarı (Kg/Ay)	Test değeri (P değeri)	Yumurta tüketim miktarı (Adet/Ay)	Test değeri (P değeri)
Aile Birey Sayısı	1	16	5.28		26.25 ^a	
	2	73	4.61		31.23 ^{ab}	
	3	97	5.40	1.355	33.14 ^{bc}	4.433
	4	118	5.62	0.241	35.17 ^{bc}	0.001
	5	75	5.28		37.93 ^c	
	6+	24	5.13		36.04 ^{bc}	
Yaş Grupları	18-24	44	5.72		37.16	
	25-34	120	5.72		32.54	
	35-44	127	5.33	2.498	34.96	1.281
	45-54	63	4.56	0.030	34.29	0.271
	55-64	33	4.61		34.24	
	65+	16	4.53		31.56	
Eğitim Grupları	İlk	75	4.67 ^a		30.80 ^a	
	Orta	70	5.14 ^a	3.466	31.93 ^a	4.988
	Lise	244	5.41 ^a	0.016	35.57 ^{ab}	0.002
	Yüksek	14	6.96 ^b		39.29 ^b	
Meslek Grupları	İşçi	77	5.33 ^{ab}		34.68 ^{ab}	
	Memur	67	5.97 ^b		36.19 ^b	
	Serbest Meslek	25	7.22 ^c		38.00 ^b	
	Emekli	29	4.38 ^a	4.841	34.83 ^{ab}	2.024
	İşsiz	15	4.47 ^a	0.000	29.00 ^a	0.051
	Ev Hanımı	114	4.56 ^a		31.62 ^{ab}	
	Öğrenci	28	5.27 ^{ab}		34.11 ^{ab}	
	Esnaf	48	5.72 ^{ab}		35.94 ^b	

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yozgat kent merkezinde 403 kişi ile yapılan anket sonuçlarına göre, kişi başı ortalama yıllık tavuk eti tüketimi 20.63 Kg/Yıl, yumurta tüketimi ise 130.49 Adet/Yıl olarak hesaplanmıştır. Her değer bakımından da Yozgat kent merkezinin tüketimi Türkiye ortalamasının altında bulunmuştur. Farklı gelir gruplarına göre değişmekle birlikte tüm giderler içerisinde ortalama aylık gıda harcaması içerisinde tavukçuluk ürünlerinin payı %10.49 olarak bulunmuştur. Tavuk eti tüketimi üzerine Aile gelir seviyesi, Aile birey sayısı ve meslek grupları etkili olurken, yumurta tüketimi üzerine bu faktörler ile birlikte eğitim düzeyleri de etkili olmuştur.

Yozgat kent merkezinde Türkiye geneline göre düşük tüketimin kaynaklarının araştırılmasında yarar vardır. Sağlıklı ve dengeli beslenmenin en önemli kaynağını oluşturan tavukçuluk ürünlerinin tüketimini artırmaya yönelik araştırma ve tanıtım çalışmaları Türkiye geneli için de bilgi kaynağı oluşturacaktır.

TEŞEKKÜR

Bu çalışma Cumhuriyet Üniversitesi CUBAP tarafından ENF-007 numaralı Araştırma Projesi olarak desteklenmiştir.

KAYNAKLAR

1. **Altuntaş, B. ve Doğan, H.G.** 2017. Kırşehir İli Kentsel Alanda Hane Halkının Kanatlı Et Tüketim Alışkanlıklarının ve Satın Alma Kararını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 34 (2): 20-28
2. **Bermudez, O.I. ve Tucker, K.L.** 2003. Trends in dietary patterns of Latin American populations. *Cadernos Saude Publica*, 19(1): 87-99.
3. **Bircan, H., Eleroğlu, H. ve Arslan, R.** 2017. Sivas Kent Merkezinde Tavukçuluk Ürünlerinin Tüketimi ve Tüketime Etki Eden Faktörler, Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi, 5(12): 1609-1614
4. **Churchill GA, Iacobucci D.** 2002. Marketing research: Methodological foundations. South-Western Thomson Learning.
5. **Collins M.** 1986. Sampling (Editör: R. Worcester ve ark. 1986), Consumer Market Research Handbook
6. **Çakıcı NM.** 2009. Attitudes And Purchase Intentions Of Consumers For Organic Products In The Turkish Market. T.C. Yeditepe University Graduate Institute Of Social Sciences.
7. **Dokuzlu, S., Barış, O., Hecer, C. ve Gültaş, M.** 2013. Türkiye’de Tavuk Eti Tüketim Alışkanlıkları ve Marka Tercihleri, Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 27: 83-92
8. **Du, S., Mroz, T.A., Zhai, F. ve Popkin, B.M.** 2004. Rapid income growth adversely affects diet quality in China particularly for the poor! *Social Science & Medicine*, 59(7): 1505-1515.
9. **Gül, A. ve Şahin, K.** 1998. Adana İlinde Ailelerin Tavuk Eti Alım ve Tüketimi Üzerine Bir Araştırma, Ç.Ü. Ziraat Fak. Dergisi, 13(1): 71-80
10. **Gündüz, O. ve Aydoğan, C.** 2015. Önlisans Öğrencilerinin Gıda Güvenliği Bilinç Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma, Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 6(1): 34-44
11. **İnci, H., Karakaya, E., Şengül, T. ve Söğüt, B.** 2014. Bingöl İlinde Kanatlı Eti Tüketiminin Yapısı, Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi, 1 (1): 17-24.
12. **İskender, H., Kanbay, Y. ve Özçelik, E.** 2015. Artvin Çoruh Üniversitesi Öğrencilerinin Tavuk Eti Tüketim Tercihleri, FÜ Sağ. Bil. Vet. Dergisi, 29 (1): 09-13.
13. **Kain, J., Vio, F. ve Albala, C.** 2003. Obesity trends and determinant factors in Latin America. *Cadernos Saude Publica*, 19: 77-86.
14. **Karadavut, U. ve Taşkın A.** 2014. Kırşehir İlinde Kanatlı Eti Tüketimini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, JOTAF/Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 11(1): 37-43.
15. **Karakaya, E. ve İnci, H.** 2014. Bingöl İli Merkez İlçesi Hane Halkının Kanatlı Eti Tüketim Tercihleri, U.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi, 28 (1): 53-64.
16. **Kızılaslan, H. ve Nalinci, S.** 2013. Amasya İli Merkez İlçedeki Hane Halkının Kanatlı Eti Tüketim Alışkanlıkları ve Kanatlı Eti Tüketimini Etkileyen Faktörler, GOP Bilimsel Araştırma Dergisi, 6:1-18
17. **Parlakay, O., Arslan Duru, A. ve Akın, Y.** 2017. Tüketicilerin Yumurta Tüketim Tercihlerinin Belirlenmesi: Uşak İli Örneği, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 34 (2): 108-115
18. **TÜİK.** 2017. Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2016, Sayı: 24576, 28 Temmuz 2017
19. **Tümer, E.İ., Akbay, C., Koşum, A. ve Ünal, S.A.** 2016. Kahramanmaraş İli Kent Merkezinde Tavuk Eti Tüketim Alışkanlıkları ve Tüketimi Etkileyen Faktörler, KSÜ Doğa Bil. Derg., 19(4): 433-437
20. **Wang, Y., Liang, H., Tussing, L., Braunschweig, C., Caballero, B. ve Flay, B.** 2007. Obesity and related risk factors among low socio-economic status minority students in Chicago. *Public Health Nutrition*, 10(9): 927-938.
21. **YUM-BİR.** 2016. Yumurta Tavukçuluğu Verileri. Yumurta Üreticileri Merkez Birliği